

Enstitü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Dalı : Temel Eğitim
Program : Okul Öncesi Eğitimi
Tez Danışmanı : Doç. Dr. Sevcan Yağın
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Ocak 2026

ÖZET

KARDEŞLERİN AYNI SINIFTA BULUNMASINA İLİŞKİN OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN DENEYİMLERİ

Gamze Bali

Bu araştırmada, okul öncesi eğitim kurumlarında aynı sınıfta bulunan kardeşlerle (ikiz, üçüz vb.) çalışan okul öncesi öğretmenlerinin deneyimleri incelenmiştir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni ile yürütülmüştür. Katılımcılar, kardeşlerin bulunduğu sınıflarda görev yapan okul öncesi öğretmenlerinden oluşmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmış ve fenomenolojik analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. Görüşmelerden elde edilen bulgular, öğretmenlerin kardeşlerle çalışırken yaşadıkları süreci “düğüm” metaforu ile tanımladıklarını göstermektedir. Bu metafor; sınıf ortamında kardeşlerle çalışmanın öğretmen açısından karmaşık, çok boyutlu ve zaman zaman sınıf düzenini zorlayan bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırmada, kardeşlerin aynı sınıfta bulunmasının çocukların okula uyumunu ve kendilerini güvende hissetmelerini destekleyen bir unsur olabildiği; kardeşlerin birbirlerine sundukları duygusal ve sosyal desteğin özellikle uyum sürecinde kolaylaştırıcı rol oynadığı belirlenmiştir. Bununla birlikte, aynı sınıfta bulunmanın sosyal ilişkiler ve sınıf içi dinamikler açısından zorlayıcı yönleri de ortaya çıkmıştır. Kardeşler arasındaki kıyaslanma, aşırı bağıllık, çatışma, kıskançlık–rekabet ve birbirlerini sabote edebilme gibi etkileşimlerin öğretmenlerin sınıf yönetimini güçleştirdiği belirlenmiştir. Kardeşler arası güçlü bağıın akran ilişkilerini sınırlandırabilirdiği; kimi durumlarda gruplaşma, kimlik karışıklığı ve ilişkisel dışlanma gibi sonuçlara yol açabildiği görülmüştür. Ayrıca, anadili Türkçe olmayan kardeşlerin aynı sınıfta bulunmasının Türkçe öğrenme süreçlerini zorlaştırdığı ve öğretmen–çocuk iletişimini güçleştirdiği tespit edilmiştir. Öte yandan, farklı cinsiyetten kardeşlerin birbirlerinden daha kolay ayrışabildiği ve farklı akran gruplarıyla etkileşime geçebildiği; buna karşın aynı cinsiyetten kardeşlerde sosyal beceri ve akran ilişkileri açısından zorlukların daha görünür olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çoklu Kardeşler, Okul Öncesi Öğretmeni, Okul Öncesi Eğitim, Öğretmen Deneyimleri, Fenomenoloji

Bilim Dalı Sayısal Kodu: 15001

University : Istanbul Kültür University
Institution : Institute of Graduate Studies
Department : Basic Education
Programme : Preschool Education
Supervisor : Assoc. Prof. Dr. Sevcan Yağın
Degree Awarded and Date : Master Thesis – January 2026

ABSTRACT

PRESCHOOL TEACHERS' EXPERIENCES REGARDING SIBLINGS BEING IN THE SAME CLASSROOM

Gamze Bali

This study examined the experiences of preschool teachers working with siblings (e.g., twins, triplets) placed in the same classroom within early childhood education institutions. The research was conducted using a phenomenological design, one of the qualitative research approaches. The participants consisted of preschool teachers who were teaching in classrooms where siblings were enrolled together. Data were collected through semi-structured interviews and analyzed using a phenomenological analysis method. The findings revealed that teachers conceptualized their experiences of working with siblings through the metaphor of a “knot.” This metaphor reflects the complex, multi-layered, and at times classroom-management-challenging nature of teaching siblings within the same classroom context. The results indicated that the placement of siblings in the same classroom may support children’s school adjustment and enhance their sense of security. The emotional and social support siblings provide to one another was found to play a facilitating role, particularly during the adaptation process. However, the study also identified several challenges related to social relationships and classroom dynamics. Interactions such as comparison between siblings, excessive dependency, conflict, jealousy–competition, and mutually disruptive behaviors were found to complicate teachers’ classroom management practices. The strong bond between siblings was observed to potentially limit peer relationships and, in some cases, lead to peer grouping, identity confusion, and relational exclusion. Furthermore, it was determined that when siblings whose first language is not Turkish are placed in the same classroom, their Turkish language acquisition process may become more challenging and teacher–child communication may be hindered. On the other hand, siblings of different genders were found to differentiate from one another more easily and engage with different peer groups, whereas difficulties related to social skills and peer relationships were more pronounced among same-gender siblings.

Keywords: Multiple-Birth Siblings, Preschool Teacher, Preschool Education, Teacher Experiences, Phenomenology

Science Code: 15001